

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

16 Vtrum in alijs scripturis prædicti sensus distingui debeant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

quandoque in sacra scriptura secundum sensum literalem dicitur aliquid de priori, quod potest spiritaliter de posterioribus exponi, sed non eouertitur. Inter omnia autem quae in sacra scriptura narrantur, prima sunt illa quae ad vetus testamentum pertinent, & ideo quae secundum literalem sensum ad facta veteris testamenti spectant, possunt quatuor sensibus exponi. Secunda uero sunt illa, quae pertinent ad statum praesentis ecclesiae, in quibus illa sunt priora quae ad caput pertinent, respectu eorum quae pertinent ad membra, quia ipsum corpus uerum Christi, & ea quae in ipso sunt gesta, sunt figura corporis Christi mystici, & eorum quae in ipso gerantur, ut in ipso. s. Christo exemplum uiuendi sumere debeamus. In Christo etiam futura gloria nobis praemonstrata est, unde ea quae ad literam de ipso Christo capite dicuntur, possunt exponi & allegorice referendo ad corpus eius mysticum, & mortaliter referendo ad actus nostros, qui secundum ipsum debent reformari, & anagogice, in quantum in Christo est nobis iter gloriae demonstratum. Sed quoniam secundum literalem sensum dicitur aliquid de ecclesia, non potest exponi allegorice: nisi forte ea quae dicuntur de primitiua Ecclesia, exponantur quantum ad futurum statum Ecclesiae praesentis, possunt tamen exponi moraliter, & anagogice. Ea uero quae moraliter dicuntur secundum sensum literalem, non consueverunt exponi nisi allegorice. Illa uero quae secundum sensum literalem pertinent ad statum gloriae, nullo alio sensu consueverunt exponi, eo quod ipsa non sunt figura aliorum, sed ab omnibus aliis figurata.

ARTICVLVS XVI.

Verum in alijs scripturis predicti sensus distinguantur qui debeant.

AD TERTIVM sic proceditur. Videtur, quod in alijs scripturis predicti sensus distinguantur qui debeant. Sensus enim spirituales in sacra scriptura accipiuntur ex quibusdam similitudinibus: sed in alijs scientijs proceditur etiam ex quibusdam similitudinibus, ergo in scripturis aliarum scientiarum possunt sensus plures inueniri.

¶ 2 Praet. Poeticae artis est veritatem rerum aliquibus similitudinibus fictis designare. ergo uidetur quod & in dictis poetarum sensus spirituales inueniantur, & non solum in sacra scriptura.

¶ 3 Praet. Phil. dicit, quod qui dicit unum, quodam modo multa dicit. ergo uidetur quod in alijs scientijs in uno sensu possunt designari plures, & sic non solum sacra scriptura hos sensus spirituales habet.

SED CONTRA est, quod dicit Gre. 22. moralium. Sacra scriptura omnes scientias atque doctrinam ipso etiam locutionis suae more transcendit, quia uno eodemque sermone dum narrat gestum, prodat mysterium.

RESPON. Dicendum, quod spiritualis sensus sacrae scripturae accipitur ex hoc, quod res cursum suum peragentes significant aliquid aliud, quod per spirituales sensus accipitur. Sic autem ordinantur res in cursu suo, ut eis talis sensus possit accipi, quod eius solius est qui sua prouidentia res gubernat, qui solus Deus est. Sicut enim homo potest adhibere ad aliquid significandum aliquas uoces, uel aliquas similitudines fictas, ita Deus adhibet ad significandum aliquorum ipsius cursuum rerum suarum prouidentiam subiectarum. Significare autem aliquid per uerba, uel per similitu-

Adnes factas ad significandum, tantum ordinatas, non facit nisi sensum literalem, ut ex dictis patet. Unde in nulla scientia, humana industria inuenta proprie loquendo, potest inueniri nisi literalis sensus, sed solum in ista scriptura, cuius spiritus sanctus est actor, homo uero instrumentum, secundum illud psal. 44. Lingua mea calamus scribae &c.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod in alijs scientijs proceditur ex similibus argumentando, non quod ex uerbis, quibus unares significatur, significetur, & alia res.

AD SECUNDVM dicendum, quod fictiones poeticae non sunt ad aliud ordinatae nisi ad significandum, unde talis significatio non supergreditur modum literalis sensus.

AD TERTIVM dicendum, quod qui dicit unum, quodammodo dicit multa, scilicet in potentia, secundum quod conclusiones sunt potentia in principijs. Ex uno enim principio multae conclusiones sequuntur, non quod in alijs scientijs per modum significationis quod dicitur de una re, simul de alijs intelligatur, ut significatum, licet inde trahi possit per argumentationem &c.

QVAESTIO VII.

QVAESTIO est de opere manuali, circa quod quaeruntur duo.

¶ Primo, Vtrum operari manibus sit in praeepto.
¶ Secundo, Vtrum ab hoc praeepto excusentur illi, qui spiritualibus operibus uacant.

ARTICVLVS XVII.

Vnum operari manibus sit in praeepto.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur, quod operari manibus sit in praeepto, 2. ad Thess. 3. Si quis non uult operari, non manducet. Audiui mus, enim &c. gl. Quod ideo praecipio, quia audiui mus, ergo &c.

¶ 2 Praet. Aug. in lib. de opere monachorum. Audiant ergo quibus hoc praecipit Apostolus, qui non habent hanc potestatem.

¶ 3 Praet. Nullus debet excommunicari, ut iura dicunt, nisi pro mortali: sed nullus peccat mortali, nisi contra praeeptum faciens. cum ergo ille qui cessat ab opere manuali, iure possit excommunicari, ut patet per illud quod dicitur 2. ad Thessal. 3. Si quis non obedierit uerbo nostro per epistolam, hunc notate, & ne commisceamini cum illo, ut confundatur. uidetur ergo quod operari manibus sit in praeepto.

¶ 4 Praet. Ille qui peccauit tenetur poenam debitam pro peccato subire ex necessitate praeepti: sed omnes in Adam peccauerunt, ad Roma. 5. poena autem peccati Adae est labor manualis, Gene. 3. In sudore uultus tui uesceris pane tuo. ergo omnibus est praeeptum manibus laborare.

¶ 5 Praet. Ad Ephesios 4. Qui furabatur, iam non furetur, magis autem laboret operando manibus suis. gl. Laboret operando non solum per seruos, sed etiam manibus: illud autem quod ad omnes pertinet, est praeeptum, non consilium. ergo &c.

¶ 6 Praet. Labor manualis necessarius est ad sustentationem uitae corporalis, sicut actus uirtutum sunt necessarii ad sustentationem uitae spiritualis: sed actus uirtutum sunt in praeepto. ergo & laborare manibus.

¶ 7 Praet. Illud ad quod sequitur peccatum mortale, non quodlibet. S. Tho. G po-